

205676

E M I L C I O R A N

Schimbarea la față
a
României

VREMEA

semenul, deaproapele nostru și ori câtă intimitate ne-am lăsa cu el, o prăpastie ne separă, vrem sau nu vrem. Este ca și cum ei ar descinde dintr'o altă specie de maimuțe, decât noi și ar fi fost condamnați inițial la o tragedie sterilă, la speranțe veșnic înșelate. Omenește nu ne putem apropia de ei, fiindcă evreul este întâi evreu și apoi om. Fenomenul se petrece atât în conștiința lor, cât și a noastră.

Problema iudaismului este tot atât de complicată ca aceea a existenței lui D-zeu. A vorbi de vampirismul și de agresivitatea lor, este a evidenția o latură caracteristică, fără a diminua însă, întru nimic misterul firii iudaice. Rasa aceasta, ce-și alimentează focul lăuntric din ură, a dat exemple unice, inadmisibile de iubire. Cine cunoaște mistica hasidică și viața unora din rabinii aparținători ei, nu se poate să nu se cutremure în fața unor exemple de iubire, cari sfidează legile vieții, inumane în raritatea lor și cari lasă foarte adesea creștinismul în urmă. Numai la un popor condamnat pot apărea astfel de cazuri, cari nu pot avea decât semnificația unor mari răscumpărări. Sfințenia la evrei are un caracter pur național; ea trebuie să salveze, prin compensație, un popor dela pieire.

Privită în perspectiva istoriei universale, problema evreiască este absolut irezolvabilă. Ea rămâne blestemul istoriei și un semn de întrebare, mărit de creșterea timpului. Nu există decât soluții **naționale** problemei evreești, cari rezolvând-o într'un loc, n'o fac mai puțin complicată pentru restul lumii. Cu secole în urmă, Spania s'a debarasat de evrei; Germania lichidează, pentru ea, întreaga problemă. Cu cât în lume, pacostea evreiască a devenit mai puțin amenințătoare?

De câte ori un popor ia conștiință de sine însuși, intră în mod fatal în conflict cu evreii. Conflictul latent care există totdeauna între evrei și poporul respectiv se actualizează într'un moment istoric decisiv, la o răspântie esențială, pentru a plasa pe evrei dincolo de sfera

națiunii. Mai mult. Există momente istorice cari fac din evrei în mod fatal **trădători**. Din cauza structurii particulare a spiritului și a orientării lor politice, care se opune tuturor mișcărilor de auto-conștiință națională, ei se diferențiază la anumite răspântii istorice atât de mult de națiunea respectivă, încât adversitatea reciprocă se pretinde soluționată. Cine i-o fi condamnat pe evrei să se amestece cu pasiune în destinul altor neamuri, să se plaseze artificial în sânul și în centrul vieții lor, pentru a se încurca într'o soartă care nu-i interesează, pentru care n'au suferit și care nu i-au angajat niciodată. Acel evreu care-mi mărturisea că dacă România ar pierde Ardealul, i-ar fi perfect indiferent, exprimă cu sinceritate o stare evidentă, dar voit mascată, a evreilor. În toate înfrângerile naționale, singurii cari nu-și pierd cumpătul sunt evreii. Infrângerea Germaniei în războiul mondial, i-a costat atât pe nemți încât disperarea i-a aruncat în viciu și destrămare. În acest timp, evreii făceau averi și ocupau posturile de comandă. Dacă într'adevăr, ei ar simți că un drept mai adânc să participe la viața unei națiuni, n'ar accepta cu atât cinism, prigoanele și exilul. Nesimțindu-se nicăiri acasă ei nu cunosc în nici un fel tragedia înstreinării. Evreii sunt singurul popor, care nu se simte legat de peisaj. Nici un colț de lume nu le-a modelat sufletul; de aceea sunt aceiași în nu împertă care țară sau conținut. Sensibilitatea cosmică le e străină. Țigani, cari și-au târât existența pe la marginea satelor și orașelor, cu atâtea crepusculuri și aurore în suflet, sunt infinit mai aproape de natură decât evreii, cari poartă de-a lungul istoriei obscuritățile ghetto-ului, cu tristețile lui scârboase și cu ironiile desgustătoare, cari au scos de mult pe evrei din natură și cari îi mențin muștrător în istorie. Deși orice evreu este un D-zeu față de un țigan, oricine se simte **omenește** mai aproape de ultimul. În toate, evreii sunt unici; n'au pereche în lume gârboviși subț un blestem

de care nu e responsabil decât D.-zeu. Dacă aş fi evreu,
m'aş sinucide pe loc.

În așa măsură intervin evreii în viața unui popor, încât dacă nu-i creiază un ritm de viață, pot perverti unul inițial. Dintre toate speciile de ființe, evreul este cel mai puțin neutru. De aceea, în viața popoarelor, el este un catalizator; accelerează procese. Dacă numărul evreilor într-o țară nu depășește doza de otravă necesară oricărui organism, ei pot fi acceptați ca o evidență regretabilă sau chiar cu o oarecare simpatie indiferentă. Nu sunt aâtea țări, cari n'au nevoie să știe că există evrei? Și n'ar fi mai ușor drumul României fără conflictul cu cel mai inteligent, mai dotat și mai obraznic popor?

Se știe că evreii explică antisemitismul ca un derivativ în timpuri de crize, ca o diversiune și o lășitate. Această explicație este sută la sută valabilă pentru persecuțiile din Rusia țaristă, unde regimul cel mai imbecil care a existat vreodată în istorie, pentru a devia atenția unei populații nemulțumite dela cauzele reale ale mizeriei, organiza pogromuri, dar ea nu este deloc valabilă la noi, unde după războiu, regimul politic al României a fost filosemit, înțelegând prin aceasta nu simpatia pentru evrei (pe cari nu-i iubește absolut nimeni), ci toleranța și frica de ei. Ura împotriva evreilor la noi își are cauze mai profunde. Mă îndoiesc hotărât că ea ar izvorî din invidie sau din revolta împotriva situației unora din evrei. Cu cât sunt mai buni capitaliștii români, decât capitaliștii evrei? Aceiași bestialitate în unii ca și în alții. Nu pot concepe și refuz să cred că am putea face o revoluție națională, cari distrugând capitaliștii evrei, ar cruța pe cei români. O revoluție națională care vrea să salveze capitaliștii români mi se pare ceva oribil.

Evreii s'au opus la noi împotriva oricărei încercări de consolidare națională și politică. Aici trebuie cău-
tată sursa antisemitismului militant, iar nu a antisemi-

tismului sentimental. Ei au criticat totdeauna România, dar au considerat orice tentativă de consolidare în afară de o democrație convenabilă, ca reacțiune, barbarie, etc. În realitate, n'a existat presă mai reacționară decât cea iudaică, pentru care paradisul l-a oferit totdeauna atmosfera pestilențială a democrației românești, ce e drept admirabilă în intențiile, dar mizerabilă în realizări. Eu critic în special evreimea de după războiu. Nu s'a opus ea oricărei încercări de reînnoire a României? Din niște tâmpiți și niște degenerați, cari au reușit să compromită o democrație ea însăși viciată, evreii au făcut un instrument de dominare, ofensând iremediabil o țară întreagă. Noi, românii nu ne putem salva decât prin altă formă politică. Evreii s'au opus cu toate mijloacele de care dispune imperialismul lor subteran, cinismul și experiența lor seculară. Regimul democratic al României n'a avut altă misiune decât să apere pe evrei și capitalismul iudeo-român. Trebuie să ne întrebăm tuturora în cap odată și pentru totdeauna: evreii n'au nici un interes să trăiască într-o Românie consolidată și conștientă. Noi, ca români, n'avem decât un interes: o Românie puternică și cu voință de putere.

Fiecare am avut o epocă în care ne-am înduioșat de suferințele evreilor. De când, însă, mi-am dat seama că noi românii am suferit în trecut mai mult decât ei, de atunci am părăsit un gen stupid de sentimentalism. Dacă nu ne vom concentra toate forțele, vom dispărea în mod sigur, ca o imagină efemeră, dela suprafața istoriei. România n'are încă substanță. Evreii? Orice om cu cultură istorică trebuie să recunoască cu durere în suflet o axiomă, singura axiomă a istoriei: ultimul popor care va dispărea va fi poporul evreu. Că vom distruge evreimea română, ea va renaște în evreime, eternă și rătăcitoare ca o muștrare a istoriei sau a lui D.-zeu. Ea a supraviețuit Eladei și imperiului roman și va supraviețui desigur Occidentului, urâtă și disprețuită de toate celelalte popoare cari se nasc și mor...